

DAGNY JOENSEN
JENS KR. VANG

Í gjár var móttøka á Landssjúkrahúsinum, í sambandi við at tveir yvirlæknar fóru frá vegna aldur.

Annar teirra er Óli Mikkelsen, yvirlækni á narkosudeildini, síðani í mai mánað 1973.

Vit hittu hann ein dag í vikuni á skrivstovu síni á Landssjúkrahúsinum.

Arbeiðsklæðini eru løgd til viks, og nú er bert eftir at rudda skrivstovuna, áðrenn farið verður til hús.

Nú yvirlæknin lítur aftur um bak, eru árin gingin við rúkandi ferð, men um tað at fara frá, sigur Óli Mikkelsen:

- Tað kemur ikki sum nakað nýtt, tá tú skal fara frá. Tað havi eg fyrrreika meg til. Eg eri til reiðar at fara, sigur Óli Mikkelsen.

Nógv er hent á læknækinum hesi árin, men Óli Mikkelsen heldur ikki, at so nógv er hent innan hansara serlæknæki, annað enn teknisk menning sjálvandi.

Fyrstu ferðina læknar royndu at doyva sjúklingar, var í 1846. Tað hevur gingið heldur jánkarsliga, heldur Óli Mikkelsen, til eftir seinna heimsbardaga, tá gongd kom á, og narkosa var gjørt til serøki innan læknayrkið.

Um hví hann valdi sær læknayrkið, sigur Óli Mikkelsen, at tað kanska var tilvildarligt, av tí at hann var málsligur studentur. Tað var hevði kanska verið óðrvisi, um hann hevði fingið matematiskt studentsprógv. Tá hevði hann helst lisið okkurt annað - kanska verkfrøði.

Um hví hann valdi at gerast serkønur innan narkosu, kom helst av, at hann sum ungur lesandi í Danmark, varð biðin um at koma á sjúkrahúsið at hjálpa til, tá polio umfarssjúkan herjaði í 1952 - 53.

- Tá vóru so fáir respiratorar til, og tí fingi læknasandi til uppgávu at hondventilera. Eitt rør var sett í barkakýlan, og luft pumpað ígjøgnum.

Óli Mikkelsen er úr Leirvík, har hann gekk í barnaskúlan. Seinni, sum 16 ára gamal fór hann til Havnar at ganga í premiliner- og studentsskúla, áðrenn hann fór niður at lesa til lækna í 1947.

Hann búði á Gardíi Keypmannahavn, og hevði 1500 krónur at liva av um árið.

Undir Grønlandi í summarfrítíðini

Í summarfrítíðini kom hann heim og fór til skips, fyrri at vinna sær nøkur oyru. Hann var við Vitanum við Bjarnoyna, Carlton undir Grønlandi og Fem í Íslandi, við trolara, slupp og línubáti, bert fyrri at nevna dømi.

Túrarnir til skips kundu vera drúgvir, einar tveirtríggjar mánaðir hvørt summar. Fyri hetta var úrtøkan einar tvey-trý túsund krónur, sum komu væl við lestrartíðini. Stórir manur er á at lesa í Keypmanna

Óli Mikkelsen, yvirlækni á Landssjúkrahúsinum, fer frá:

Meiningsleysu ferðsluskaðarnir vóru tyngstu tøkini

- Í 80'árunum ræddust vit hvørt víkuskifti, tí ungdómurin hevði nógvan pening og koyrdu í stórum bilum. Av hesum stóðust nógv ferðsluóhapp. Niðurgangstíðin bøtti um hetta, men tíverri vindur tað uppá seg aftur, nú lakkið á nýggju bilunum aftur skínir langa leið, sigur Óli Mikkelsen, narkosulækni, sum hevur verið yvirlækni á Landssjúkrahúsinum í 23 ár

Óli Mikkelsen: - Demokratíið er vandamikið, tá tað ikki virkar. Bygnaðarbroytingarnar og nýggja skipanin hava bert liv lagað, um embætisverkið fær loyvi at bínast

havn og at fiska undir Grønlandi. Hvussu tók manningin ímóti tær?

- Eg var væl móttikin. Sum smádrongur í Leirvík var eg uppvaksiní báti, og eg var tí ikki ókendur við fiskiskap. Tað hevur helst gjørt, at eg bleiv góðtikin, sigur Óli.

Fóru niður at lesa fyrri at sleppa heimaftur

Tá í tíðini fingi studentar ikki stuðul í lestrarárunum. Óli veit ikki rættliga, hvat hann skal halda um lestrarumstøðurnar í dag.

- Krøvini hjá studentunum í mínari tíð, vóru ikki tey somu sum hjá studentum í dag. Vit noyddust at klára okkum við tí, sum vit høvdu. Fyrimunurin var, at ein var skuldarfríur, tá lestrartíðin var av, sigur Óli Mikkelsen.

Óli Mikkelsen: - Serliga tungt var arbeiðið, tá fólk komu inn við snuddum í høvðinum og vit ikki kundu tosa við tey, áðrenn tey vóru løgd undir skurð

Endamálið hjá flest øllum, sum fóru niður at lesa, var at fara heim aftur at arbeiða.

Frá 1959 til 1966 var Óli Mikkelsen lækni á Landssjúkrahúsinum og kommunalækni eitt skifti í Suðuroy.

Ætlanin var alla tíðina at fara niður aftur at útbúgva seg til serlækna.

Teir vóru tríggir læknar á Landssjúkrahúsinum, sum fóru undir serlæknalestur í 1966. Teir vóru: Jógvan Róin, sum fór at útbúgva seg innan medisín, Mogens Eg-holm, patologi, og Óli valdi serútbúgving innan narkosu.

Spurdur, um læknarnir tá umhugsuðu at finna serøki, sum kundi brúkast í Føroyum, sigur Óli Mikkelsen, at teir sjálvandi hava hugsað um framtíðarvæðing og hvørjir møguleikar vóru at koma heimaftur.

Í 1966 fór hann undir serútbúgvingina, fyrst trý ár á Ríkishospitalinum og síðan fyra ár á sjúkrahúsinum Nord í Ålborg.

Óttin fyrri arbeiðsóhappi

- Er narkosulæknin ongan-tíð bangin fyrri at sjúklingurin ikki vaknar aftur?

- Sjálvandi hugsar ein um, at tað kann enda galið, og tað hevur ein hangandi yvir sær í arbeiðinum.

Oftani er arbeiðstrýstið stórt, og tú veitst ikki, nær óhapp henda, sigur Óli Mikkelsen, og vísir til hagtøl fyrri óhapp av doyving.

- Hagtølini siga, at við einum sjúklingur av 15.000, kann óhapp henda. Ymsar orsøkir eru til, at fólk ikki tola evnir, sum verða nýtt í samband við narkosu.

- Tað er oftast ættarbreði. Í Føroyum hava vit kortlagt eina familju, sum ikki tolar vanliga narkosu, og vit vita um tveir tilburðir, har fólk eru deyð.

- Tí kunnu vit ikki kenna okkum heilt trygg, um ikki nágreiniligar kanningar fara fram, áðrenn fólk fáa narkosu.

- Í dag finnast tibetur evni, sum kunnu gevast um slík óhepp henda, so tað bætir um støðuna, sigur Óli Mikkelsen, sum veit at siga, at seinastu árin er eingin deyður í Danmark av hesum ávum, og als eingin í Føroyum.

- Hvat hevur verið tyngsta arbeiðið í tínum yrki?

- Tað hava avgjørt verið tey meiningsleysu ferðsluóhappini. Serliga tá fólk koma inn við snuddum í høvðinum, og vit ikki kunnu tosa við tey, og tað er ómøguligt at kanna tey, áðrenn tey verða løgd undir skurð.

- Serliga tungt var tað í áttatiárunum, tá ungafólk høvdu nógvan pening um hendi, og keypti stórar bílar.